KIVO
SUOMEN KIERTOVOIMA
CIRKULÄRKRAFT FINLAND

23.10.2018
Lausunto

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Asia: HE 102/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 muuttamisesta

Viite:

Suomen Kiertovoima ry (KIVO) kiittää ympäristövaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi hallituksen esityksestä HE 102/2018 vp, ja antaa asiassa kirjallisen lausunnon.

Yleistä

Ympäristövaikutusten arvioinnista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävien hankkeiden luettelon sisältävä lain liite uudistettaisiin. Esityksen tavoitteena on hankeluettelon ajantasaistaminen, sisällön selkeyttäminen sekä yhdenmukaistaminen mahdollisimman pitkälle tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointia koskevan direktiivin liitteenä olevan hankeluettelon kanssa, kuitenkin ottaen huomioon Suomen ympäristön erityispiirteet.

KIVO keskittyy lausunnossaan jätehuoltoa koskevaan hankeluettelon osaan ja toteaa, että lainsäädännön selkeyttäminen ja ajantasaistaminen ovat tärkeitä ja kannatettavia tavoitteita, jotka pääosin toteutuvat esitetyillä muutoksilla.

Jätehuolto

YVA-lakia ehdotetaan muutettavaksi jätehuollon alan hankkeiden (hankeluettelon 11 kohta) osalta sekä sisällöllisesti että rakenteellisesti.

Hankeluettelo koskee nykyisin vaarallisen jätteen käsittelylaitoksia, joihin vaarallista jätettä otetaan käsiteltäväksi fysikaalis-kemiallisesti sekä muiden kuin vaarallisten jätteiden fysikaalis-kemiallisia käsittelylaitoksia, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa. Suomen ympäristökeskuksen selvityksessä (Kauppila, J. ja Kokkonen, S. YVA-menettelyn soveltaminen jätetoimintoihin. Muistio ympäristöministeriölle. Suomen ympäristökeskus 18.8.2016), on kiinnitetty huomiota muun muassa jätehuollon fysikaalis-kemiallisen käsittelyyn termiin liittyviin tulkintaongelmiin. Viranomaisten soveltamiskäytännöt ovat vaihdelleet termin soveltamisessa, mikä on heikentänyt toimijoiden oikeusvarmuutta.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, hanke perustuu YVA-direktiiviin, jonka hankeluettelon 9 kohdassa mainitaan käsittelylaitokset, joissa jätteet poltetaan tai käsitellään kemiallisesti, kuten on määritelty direktiivin 2008/98/EY liitteessä I, otsakkeen D9 alla. Hallituksen esityksessä todetaan, että YVA-direktiivin tarkoituksesta tekee epäselvän se, että otsakkeen D9 alla mainitaan kemiallisen käsittelyn lisäksi myös fysikaalista käsittelyä. Koska YVA-direktiivin hankeluettelon soveltuvassa kohdassa kuitenkin viitataan ainoastaan kemialliseen käsittelyyn, hallituksen esityksessä ehdotetaan myös kansallista säännöstä muutettavaksi koskemaan vain kemiallista käsittelyä. KIVOn näkemyksen mukaan muutos on

kannatettava sekä tarpeellinen selkeyttämään termin fysikaalis-kemiallinen soveltamisessa ilmenneitä tulkintaeroavaisuuksia.

Hankeluettelo sisältää kansallisena lisäyksenä vaarallista jätettä biologisesti käsittelevät laitokset, jotka on mitoitettu vähintään 5 000 tonnin vuotuiselle vaarallisen jätteen määrälle. Tätä hanketta ei muutettaisi voimassa olevasta lainsäädännöstä. Hankeluettelo sisältää kansallisena lisäyksenä myös muiden jätteiden kuin vaarallisen jätteen biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle. Hankkeen kokorajaa esitetään nostettavaksi voimassa olevasta 20 000 tonnin vuotuisesta jätemäärästä 35 000 tonnin vuotuiseen jätemäärään. Muutoksen katsotaan olevan perusteltu kierrätyksen lisäämisen edistämiseksi. KIVO kannattaa kapasiteettirajan nostoa ja toteaa, että muutoksella voi olla positiivisia vaikutuksia kiertotalouden edistämisen ja biologisiin käsittelylaitoksiin tehtävien investointien kannalta. KIVO toteaa, että jätettä biologisesti käsittelevien laitosten osalta olisi hyvä jatkotarkastella kansallisten lisäysten tarpeellisuutta suhteessa YVA-direktiiviin.

Jätehuollon hankkeita koskevan 11 kohdan b alakohtaan sisällytettäisiin laitokset, joissa muita kuin vaarallisia jätteitä sijoitetaan kaatopaikoille, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle. Tähän alakohtaan yhdistettäisiin voimassa olevan YVA-lain hankeluettelon kaatopaikkoja koskevat 11 kohdan c ja d alakohdat niin, että kokoraja olisi kaikille muiden kuin vaarallisten jätteiden kaatopaikoille 50 000 tonnia vuotuista jätettä. KIVO toteaa, että muutos selkeyttää lainsäädäntöä ja kokorajan noston voidaan katsoa olevan ympäristövaikutusten näkökulmasta perusteltua. Vuonna 2016 voimaan tulleen orgaanisen jätteen kaatopaikkarajoituksen vuoksi uusille kaatopaikoille voi sijoittaa lähinnä inerttiä jätettä, jonka vaikutukset ympäristöön ovat useimmiten vähäiset.

Yhtenäisen soveltamiskäytännön ja oikeusvarmuuden lisäämiseksi on oleellisen tärkeää, että toiminnanharjoittajille ja viranomaisille annetaan neuvontaa ja ohjeistusta hankeluettelon muutoksiin liittyen.

Helsingissä, 23.päivänä lokakuuta 2018

Suomen Kiertovoima ry

Nelli Tikka
lakimies